

Ζήσης Ηλ. Παπασταμάτης

Πολιτικός Μηχανικός ΑΠΘ, MSc

Εισηγητής ΙΝΕΠ/ΕΚΔΔΑ

Εκτέλεση-Επίβλεψη ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Πρότυπος οδηγός με τον Ν.4412/2016
(Επικαιροποίηση 2019)

Υποδείγματα πράξεων
Διοίκησης & Αναδόχων
σε CD-ROM

ISBN 978-960-456-516-0

© Copyright: Μάρτιος 2019, Ζ. Παπασταμάτης, Εκδόσεις Ζήτη

Για επικοινωνία με τον συγγραφέα: zrapastam@yahoo.gr

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του ελληνικού νόμου (Ν.2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Φωτοστοιχειοθεσία
Εκτύπωση
Βιβλιοδεσία

Π. ΖΗΤΗ & ΣΙΑ Ι.Κ.Ε.

18ο χλμ Θεσσαλονίκης-Περαίας
Τ.Θ. 4171 • Περαία Θεσσαλονίκης • Τ.Κ. 570 19
Τηλ.: 2392.072.222 - Fax: 2392.072.229 • e-mail: info@ziti.gr

www.ziti.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αρμενοπούλου 27, 546 35 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310.203.720, Fax: 2310.211.305 • e-mail: sales@ziti.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Χαριλάου Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Τηλ.-Fax: 210.3816.650 • e-mail: athina@ziti.gr

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ: www.ziti.gr

Εισαγωγή

στη δομή του παρόντος βιβλίου

Στο παρόν βιβλίο, το οποίο ευελπιστώ να αποτελέσει έναν χρήσιμο Οδηγό για την Εκτέλεση Συμβάσεων Δημοσίων Έργων σύμφωνα με τον Ν. 4412/2016, παρουσιάζουμε μια σύνοψη των διατάξεων που αφορούν στα δημόσια έργα. Η συγγραφή του βιβλίου έγινε, αφενός με γνώμονα την ανάλυση των διατάξεών του με τον προσήκοντα επιστημονικό –τεχνικό και νομικό– τρόπο, αφετέρου διατηρείται ο άμεσος σκοπός του εκάστοτε συγγραφέα ούτως ώστε να επιτυγχάνεται η κατανόηση των διατάξεών του με όσο το δυνατόν απλό και εύληπτο τρόπο από τον αναγνώστη. Συνεπώς ευχή μου και προσπάθεια είναι η, με κατά τον δυνατό ευκρινέστερο τρόπο, κατανόηση θεμάτων και νέων εννοιών, που αυτός εισαγάγει από τους εμπλεκόμενους κατά τη διάρκεια Εκτέλεσης (Εργολήπτες - Οικονομικούς Φορείς, αλλά και στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης – αναθετουσών αρχών), έτσι ώστε αυτοί να μπορούν να ανταποκριθούν άμεσα στα νέα δεδομένα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητάς τους. Αρωγός στην προσπάθεια κατανόησης των διατάξεων είναι η παράθεση στοιχείων –σε κάθε μεγάλη ενότητα– απ’ την υπάρχουσα νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων (Συμβούλιο της Επικρατείας, Άρειος Πάγος, Εφετεία κ.λπ.) για ζητήματα που έχουν απασχολήσει αναδόχους εργολήπτες.

Πρωτοτυπία του παρόντος είναι ο τρόπος συγγραφής του, καθώς η Διαδικασία Εκτέλεσης και Επίβλεψης Δημοσίων Έργων παρουσιάζεται σεβόμενοι το πνεύμα του Νόμου 4412 / 2016 αλλά και τη φυσική εξέλιξη των εργασιών κατασκευής ενός Δημοσίου Έργου, ειδικά απ’ τη ματιά του συγγραφέως, με βάση την 23ετή εμπειρία του στην εκτέλεση και επίβλεψη των Έργων.

Έτσι, το βιβλίο ξεκινά από την προετοιμασία των αναθετουσών αρχών προς δημοπράτηση έργων, (δηλ. όλων εκείνων των ενεργειών της για την Προετοιμασία και πλήρη Ωρίμανση των προς δημοπράτηση Έργων), τη σύναψη της Σύμβασης, την εκτέλεσή της, τη διαδικασία και τα μέσα Επίλυσης διαφορών των εμπλεκόμενων και τελειώνει με την ολοκλήρωση του Έργου (έως και την Οριστική Παραλαβή αυτού). Για τη συγγραφή του παρόντος βιβλίου γνώμονας είναι τα προβλήματα και τα ερωτήματα που ανακύπτουν από τους εμπλεκόμενους στη διαδικασία εκτέλεσης των Έργων, όπως αυτά έχουν δοθεί στον συγγραφέα, ως αποτέλεσμα της πολυετούς ενασχόλησής του ως Επιμορφωτή σε εκπαιδευτικά σεμινάρια.

Παράλληλα μέσα απ’ την προσπάθεια ερμηνείας των βασικών διατάξεων των βασικότερων Άρθρων του Νόμου γίνεται η προσπάθεια να δοθούν απαντήσεις στα ερωτήματα (στελέχη και τεχνικό προσωπικό της Δημόσιας Διοίκησης) είτε απ’

την πλευρά των ιδιωτών - κατασκευαστών Δημοσίων Έργων, κυρίως σε συνήθη ερωτήματα σε εμφανιζόμενα θέματα – που συνήθως η παρερμηνεία τους οδηγεί σε πιθανές μεταξύ τους διαφωνίες.

Τέλος, στο Κεφάλαιο Κ' γίνεται εκτενής και αναλυτική αναφορά σε όλα τα θέματα που αφορούν στην Υγιεινή και Ασφάλεια στην Εργασία.

Μία ακόμη καινοτομία του παρόντος βιβλίου είναι η επισύναψη –σε ψηφιακή μορφή– της εφαρμοστέας Νομοθεσίας, καθώς και πλήρους συλλογής των οφειλόμενων πράξεων της Διοίκησης (έγγραφα, Αποφάσεις έγκρισης κ.λπ.) και των αναδόχων κατ' εφαρμογήν του Νέου Νόμου (βλ. σελ. 351-358).

Οδηγίες πλοήγησης στο συνοδευτικό CD-ROM

Το αρχείο ReadMe.pdf (απαιτείται η εφαρμογή Acrobat Reader της Adobe) είναι ο «Οδηγός Πλοήγησης», μέσω του οποίου έχετε άμεση πρόσβαση στα περιεχόμενα του CD. Από την αρχική σελίδα (εικ. 1) μπορείτε να μεταβείτε στα αναλυτική περιεχόμενα (π.χ., εικ. 2). Από εκεί «ανοίγει» σε ξεχωριστό «παράθυρο» στην οθόνη του υπολογιστή σας το αρχείο που θέλετε να συμβουλευθείτε (π.χ., εικ. 3).

The screenshot shows the 'ΟΔΗΓΟΣ ΠΛΟΗΓΗΣΗΣ' (Navigation Guide) interface. It features a table of contents on the left and a list of laws on the right. The table of contents includes sections like 'Νομοθεσία', 'Εκτέλεση - Επίσβλεψη Δημοσίων Έργων', and 'Παρακολούθηση της Σύμβασης'. The list of laws includes 'ΑΠΕ-ΠΚΤΜΕ', 'Εμφύλιων-Επιτροπές', 'Εργαστηριακά', 'Λογαριασμοί', 'Παράκληση', 'Παρατάσεις', 'ΠΠΕ', 'Συμβατικά', and 'Τροποποιήσεις Μελέτης'.

On the right side, there is a section titled 'Νομοθεσία σύνταξης Προγραμμάτων Ποιότητας' (Legislation for Quality Program Drafting) which lists several laws: ΦΕΚ 1265 / τ. Β / 18-10-2000, ΦΕΚ 332 / 28.3.2001, ΦΕΚ 793 / 22.6.2001, ΦΕΚ 1013 / τ. Β / 2.8.2001, ΦΕΚ 928 / 4.7.2003, and ΦΕΚ 125 / τ. Β / 27.1.2009. A mouse cursor is pointing at the last law.

At the bottom right, there is a section titled 'ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ' (Government of the Republic) which includes the text 'ΔΕΥΤΕΡΟ Αρ. Φύλλου 125 27 Ιανουαρίου 2009'.

At the bottom left, there is a section titled 'ΕΚΔΟΣΗ' (Edition) which includes the text 'ΕΚΔΟΣΗ 2018' and 'ΕΚΔΟΣΗ 2018'.

Από τα κουμπιά ◀ και ▶ μπορείτε να μεταβείτε στην προηγούμενη ή την επόμενη σελίδα του «Οδηγού Πλοήγησης».

Με το κουμπί «Περιεχόμενα» ▶ Περιεχόμενα μεταβαίνετε στην αρχική σελίδα του Οδηγού.

Με το κουμπί «Επιστροφή» Επιστροφή μεταβαίνετε στην προηγούμενη σελίδα που επισκεφθήκατε.

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'. ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

A1.	Προετοιμασία Αναθετουσών Αρχών	15
A.1.1.	Τεχνική επάρκεια αναθετουσών αρχών	15
A.1.2.	Προγραμματικές Συμβάσεις	16
A.1.3.	Ωριμότητα του Έργου	22
A.1.4.	Συγκρότηση και Περιεχόμενα φακέλου δημόσιας σύμβασης	34
A.1.5.	Υποχρέωση χρήσης – Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ	37
A.1.6.	Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων	46
A.2.	Ορισμός και αντικείμενο των δημοσίων συμβάσεων	47
A.2.1.	Οι συμβάσεις και το διοικητικό δίκαιο	48
A.3.	Το Δίκαιο των Δημοσίων Συμβάσεων στον Ευρωπαϊκό Χώρο	51
A.3.1.	Η εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου στις δημόσιες συμβάσεις	51
A.3.2.	Οι κοινοτικές οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις	54
A.3.3.	Οι Κοινοτικές οδηγίες 23, 24 και 25/2014 και το έργο της ενσωμάτωσής τους	56
A.3.4.	Ο ρόλος της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.)	60
A.3.5.	Έκδοση Κατευθυντήριων Οδηγιών από την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.	70
A.3.6.	Ο ρόλος των διαχειριστικών αρχών και Αρχών Ελέγχου	70
A.4.	Διαδικασία Σύναψης Σύμβασης	80
A.4.1.	Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης	81
A.4.2.	Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης	81
A.4.3.	Τεχνικές προδιαγραφές	86
A.4.4.	Λοιπά περιεχόμενα Σύμβασης	86
A.4.5.	Εκτέλεση εργασιών με αυτεπιστασία	87
A.5.	Έλεγχος των Συμβάσεων Δημοσίων Έργων	89
A.5.1.	Μηχανισμοί και Διαδικασίες Ελέγχου των Συμβάσεων Δημοσίων Έργων	89
A.5.2.	Το Ελεγκτικό Συνέδριο – Νομολογία περί Δημοσίων Συμβάσεων	92

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄. Ο ΝΟΜΟΣ 4412/2016**«Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών»
(προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)**

B.1. Εισαγωγή στις διατάξεις του Ν. 4412/2016	95
B.2. Οι καινοτομίες του Ν. 4412/2016	99
B.2.1. Γενικά	99
B.2.2. Οι καινοτομίες του Ν. 4412/2016 σχετικά με την Ανάθεση Δημοσίων Έργων	105
B.2.3. Οι καινοτομίες του Ν. 4412/2016 σχετικά με την Εκτέλεση Δημοσίων Έργων	107
B.3. Ειδικές διατάξεις	109
B.4. Διαδικασία κατάρτισης της Σύμβασης	111
B.5. Υπερμερία κυρίου του έργου	116
B.6. Δημόσιες Συμβάσεις Έργων κάτω των ορίων	118
B.6.1. Συνοπτικός διαγωνισμός	119
B.6.2. Απευθείας ανάθεση	119

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄. ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Γ.1. Διοίκηση – Διαχείριση του έργου	121
Γ.2. Υλοποίηση Έργου – Επίβλεψη	121
Γ.2.1. Απόφαση Ορισμού Ομάδας Επίβλεψης	123
Γ.2.2. Βοηθοί επίβλεψης – Υπεύθυνοι τομέων	125
Γ.2.3. Περιγραφή ενεργειών επίβλεψης	127
Γ.2.4. Ο ρόλος του βασικού μελετητή κατά την εκτέλεση του έργου	130
Γ.3. Υποχρεώσεις αναδόχου	135
Γ.3.1. Γενικές Υποχρεώσεις	135
Γ.3.2. Τήρηση Υγιεινής και Ασφάλειας Εργαζομένων	141
Γ.4. Υπεργολαβία	153
Γ.5. Πειθαρχικές ευθύνες διοικητικών οργάνων	157
Γ.6. Κοινοποίηση στον ανάδοχο – εκπροσώπηση	158
Γ.7. Υποκατάσταση	158
Γ.8. Πτώχευση, θάνατος	161

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄. ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Δ.1. Ημερολόγιο του έργου	164
Δ.2. Χρονοδιάγραμμα και έλεγχος προόδου των εργασιών κατασκευής	166
Δ.2.1. Επισκόπηση βασικών εννοιών	166
Δ.2.2. Το διάγραμμα Gantt	167
Δ.2.3. Χρονοπρογραμματισμός Έργων με τη Μέθοδο PERT - CPM	169
Δ.3. Προθεσμίες για ολοκλήρωση του έργου	174
Δ.3.1. Ποινικές ρήτρες για παραβίαση προθεσμιών έργου	177
Δ.4. Επιτάχυνση εργασιών – Ρήτρα πρόσθετης καταβολής (πριμ)	178

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄. ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ

E.1. Προκαταβολές στα Δημόσια Έργα	181
E.2. Επιμετρήσεις Έργων	183
E.2.1. Περιγραφή ενεργειών Επίβλεψης	194
E.3. Λογαριασμοί – Πιστοποιήσεις	199
E.3.1. Περιγραφή ενεργειών Επίβλεψης	207
E.3.2. Κρατήσεις Δημοσίων Έργων	209
E.4. Αναθεωρήσεις τιμών	214

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄. ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΟΥ

Στ.1. Τροποποιήσεις Δημοσίων Συμβάσεων – Νέες εργασίες	219
Στ.1.1. Γενικές παρατηρήσεις περί Συμπληρωματικών εργασιών	221
Στ.1.2. Η Διαδικασία υπογραφής της συμπληρωματικής σύμβασης	224
Στ.1.3. Η έννοια των απροβλέπτων	224
Στ.1.4. Το Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδος Νέων Εργασιών (ΠΚΤΜΝΕ)	226
Στ.1.5. Οι «επί έλασσον δαπάνες»	227
Στ.1.6. Οι Τροποποιήσεις Δημοσίων Συμβάσεων στον Ν. 4412/2016	228
Στ.2. Απολογιστικές εργασίες	237
Στ.3. Επείγουσες και απρόβλεπτες πρόσθετες εργασίες	239
Στ.4. Ενέργειες για τη σύνταξη και έγκριση Α.Π.Ε.	240

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'. ΑΡΧΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Z.1. Ποιότητα στα δημόσια έργα	245
Z.2. Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου (Π.Π.Ε.)	250
Z.2.1. Περιεχόμενα Προγράμματος Ποιότητας Έργου	255
Z.3. Βλάβες στα έργα – Αποζημιώσεις	267
Z.4. Ακαταλληλότητα υλικών – Ελαττώματα- Παράλειψη συντήρησης	268
Z.5. Προδιαγραφές και Κανονισμοί Έργων και Εθνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (Ε.ΤΕ.Π.)	271
Z.5.1. Τεχνικές Προδιαγραφές (Τ.Π.)	271
Z.5.2. Προδιαγραφές και κανονισμοί έργων	273
Z.5.3. Εθνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (Ε.ΤΕ.Π.)	275

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'. ΜΟΡΦΕΣ ΠΡΟΩΡΗΣ ΛΥΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

H.1. Έκπτωση αναδόχου	281
H.1.1. Ενέργειες για την Έκπτωση του Αναδόχου	285
H.2. Διακοπή εργασιών – Διάλυση της σύμβασης – Αποζημίωση του Αναδόχου λόγω διάλυσης της σύμβασης	291
H.3. Ματαίωση διάλυσης	295

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Θ.1. Βεβαίωση περαίωσης εργασιών	297
Θ.2. Διοικητική παραλαβή για χρήση	302
Θ.3. Προσωρινή παραλαβή του έργου	303
Θ.4. Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης των έργων	305
Θ.5. Οριστική παραλαβή	307
Θ.6. Απόσβεση δικαιωμάτων αναδόχου	310

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι'. ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ – ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

I.1. Έννομη προστασία κατά τη σύναψη Δημοσίων Συμβάσεων	311
I.1.1. Η Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ)	311
I.1.2. Δικαστική προστασία στο στάδιο που προηγείται της σύναψης της Σύμβασης	314

I.2. Επίλυση διαφορών	314
I.2.1. Διοικητική επίλυση συμβατικών διαφορών	314
I.2.2. Δικαστική επίλυση διαφορών	317
I.2.3. Διαιτητική επίλυση διαφορών	319

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Κ΄. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Κ.1. Εισαγωγή	321
Κ.2. Ισχύουσα Νομοθεσία	322
Κ.3. Ορισμοί	332
Κ.4. Βασικές αρχές για την εξάλειψη ή μείωση του Επαγγελματικού Κινδύνου	334
Κ.5. Υποχρεώσεις Εργοδοτών για τη Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων	336
Κ.5.1. Γενικές Υποχρεώσεις	336
Κ.5.2. Μέτρα για την προστασία των Εργαζομένων	337
Κ.5.3. Εκπόνηση Σχεδίου και Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας (Σ.Α.Υ. – Φ.Α.Υ.)	340
Κ.5.4. Ο ρόλος του Τεχνικού Ασφαλείας	342
Κ.5.5. Ο Ιατρός Εργασίας	345
Κ.6. Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.)	347
Κ.6.1. Γενικά	348
Κ.6.2. Γενικές Απαιτήσεις Μέσων Ατομικής Προστασίας	348

Τα ψηφιακά αρχεία του συνοδευτικού CD-ROM (οδηγός πλοήγησης)	351
---	-----

Βιογραφικό σημείωμα του συγγραφέα	359
--	-----

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

A1. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΩΝ ΑΡΧΩΝ

Προκειμένου οι αναθέτουσες Αρχές να προβούν σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ο Ν. 4412 / 2016 ως στοιχεία της ωριμότητας της σύμβασης ορίζει τα εξής:

Προϋπόθεση για την έναρξη της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης για την εκπόνηση οριστικής μελέτης είτε μεμονωμένα είτε με άλλα στάδια μελετών είναι η ένταξη του έργου στον προγραμματικό σχεδιασμό του φορέα, γεγονός που τεκμαίρει την εξασφάλιση χρηματοδότησης της σύμβασης μέσω της ένταξης του έργου σε συγκεκριμένο χρηματοδοτικό πλαίσιο [Ένταξη σε Συλλογική Απόφαση Έργων/Μελετών (ΣΑΕ/ΣΑΜ) στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)].

Επιπρόσθετη υποχρέωση των αναθετουσών Αρχών προκειμένου αυτές να προβούν σε διαδικασίες Ανάθεσης Έργων είναι η ύπαρξη εγκεκριμένης μελέτης, σε στάδιο (Οριστική Μελέτη, Μελέτη Εφαρμογής) όπως αυτό ορίζεται στην εγκύκλιο 11/27-11-2018 «Οδηγός Εκπόνησης Μελετών του Ν. 4412/2016 (Βιβλίο Ι) (η οποία αντικατέστησε την Εγκ. 38 / 2005), για κάθε είδος έργου (Οικοδομικό, Συγκοινωνιακό, Λιμενικό κ.λπ.). το πρόγραμμα εκπόνησης των απαιτούμενων μελετών για την ολοκλήρωση του αντικειμένου και το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα, την προεκτιμώμενη αμοιβή της σύμβασης και την τεκμηρίωσή της, καθώς και την προεκτίμηση της δαπάνης κατασκευής του έργου.

Η πλήρωση των προϋποθέσεων που τίθενται από ειδικές νομοθετικές διατάξεις για την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης απαιτείται οι αναθέτουσες Αρχές να προβούν σε διαδικασίες συγκεκριμένων αδειοδοτήσεων (συντέλεση απαλλοτριώσεων, μετακινήσεις δικτύων Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας, εκπόνηση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, άρση εμποδίων λόγω αρχαιολογικών ευρημάτων, λοιπές σχετικές αδειοδοτήσεις).

A.1.1. Τεχνική επάρκεια αναθετουσών αρχών

Για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δη-

μόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης απαιτείται, η αρμόδια τεχνική υπηρεσία κάθε αναθέτουσας αρχής να διαθέτει ελάχιστη στελέχωση.

Η απαιτούμενη για την τεχνική υπηρεσία ελάχιστη στελέχωση ορίζεται στην παρ. 1 του Άρθ. 44 «Τεχνική επάρκεια αναθετουσών αρχών στις δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών». Περιλαμβάνει, ιδίως, τον ελάχιστο αριθμό προσωπικού της και τα προσόντα αυτών (ειδικότητες, εμπειρία κ.λπ.), σύμφωνα με την απόφαση του επόμενου εδαφίου προκειμένου να μπορεί να ανταποκριθεί επαρκώς στα/στις προς ανάθεση έργα/μελέτες, ανάλογα με την εκτιμώμενη αξία, το είδος, την κατηγορία τους, το μέγεθος και την πολυπλοκότητά τους.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, καθορίζεται η ελάχιστη στελέχωση κατά αριθμό, ειδικότητα, προσόντα των απασχολούμενων σε αυτή, καθώς επίσης και οι ειδικότερες προδιαγραφές επάρκειάς της ανάλογα με την εκτιμώμενη αξία, το είδος, την κατηγορία, το μέγεθος και την πολυπλοκότητα των έργων ή των μελετών.

Σε περίπτωση που, η τεχνική υπηρεσία δεν πληροί τις προδιαγραφές επάρκειας, που προβλέπονται από την εν λόγω Απόφαση, θεωρείται υπηρεσία που δεν έχει τεχνική επάρκεια και η διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, η εποπτεία και η επίβλεψη των δημοσίων συμβάσεων έργων ή μελετών αρμοδιότητας της, διενεργούνται, **με Προγραμματική Σύμβαση**, από την τεχνική υπηρεσία του εποπτεύοντος την αναθέτουσα αρχή φορέα ή της οικείας περιφέρειας ή από άλλη τεχνική υπηρεσία φορέων του κεντρικού δημόσιου τομέα.

A.1.2. Προγραμματικές Συμβάσεις

Ο θεσμός της Προγραμματικής Σύμβασης εκτείνεται αναλυτικά διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα προβλέπεται ο θεσμός των προγραμματικών συμβάσεων, οι οποίες αποτελούν συμφωνίες που θέτουν το γενικό πλαίσιο για την οργάνωση και διαχείριση δημοσίων υπηρεσιών και την άσκηση κρατικών δραστηριοτήτων δια μέσου των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης ή της καθ' ύλην αποκεντρωμένης διοίκησης, με τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής και την παροχή υπηρεσιών κάθε είδους (πρβλ. *Πράξη 195/2006 VII Τμ. Ελ.Συν.*).

Σκοπός της σύναψης των προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των λοιπών φορέων που αναφέρονται στις προεκτεθείσες διατάξεις είναι η ανάπτυξη της περιοχής στην οποία εκτελούνται τα έργα ή προγράμματα ή παρέχονται οι υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο της οικείας προγραμματικής σύμβασης. Ο αναπτυξιακός σκοπός της σύναψης των ανωτέρω συμβάσεων προκύπτει τόσο από τα αναφερόμενα στην εισηγητική έκθεση του ν. 1416/1984, με τις διατάξεις του άρθρου 11 του οποίου προβλέφθηκε το πρώτον ο

θεσμός των προγραμματικών συμβάσεων, στην οποία έκθεση αναφέρεται (σελίδα 4) ότι με τις συμβάσεις αυτές «εξασφαλίζεται η κοινωνική συναίνεση στην εφαρμογή συγκεκριμένων αναπτυξιακών προγραμμάτων, η οικονομική αποκέντρωση καθώς και η αξιοποίηση των τοπικών πόρων και του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής, όπου θα συγκεντρώνεται η αναπτυξιακή προσπάθεια» καθώς και από τα πρακτικά της ΝΣΤ συνεδρίασης της Βουλής της 9 Ιανουαρίου 1984, κατά την οποία συζητήθηκε το οικείο σχέδιο νόμου, στα οποία αναφέρεται (σελίδα 2807), ότι στόχος του θεσμού των προγραμματικών συμβάσεων είναι η ανάπτυξη μιας περιοχής. Αλλά και με τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 2738/1999, με τις οποίες είχε αντικατασταθεί το άρθρο 35 του προΐσχύσαντος Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, στο οποίο είχαν κωδικοποιηθεί οι προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 1416/1984 (το άρθρο 35 επαναλαμβάνεται στο άρθρο 225 του ισχύοντος Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα με τροποποιήσεις μόνο αναφορικά με τα πρόσωπα που δύνανται να συνάψουν ή να συμμετέχουν σε προγραμματική σύμβαση, τη δυνατότητα ανάθεσης σε τρίτο της διαχείρισης, εκμετάλλευσης και συντήρησης των έργων της προγραμματικής σύμβασης καθώς και την περίπτωση που τα προβλεπόμενα στην προγραμματική σύμβαση έργα είναι πολιτιστικού χαρακτήρα), γινόταν υπενθύμιση του αναπτυξιακού χαρακτήρα του θεσμού των προγραμματικών συμβάσεων, εφόσον στην εισηγητική έκθεση του νόμου αυτού αναφερόταν ότι η εφαρμογή των συμβάσεων αυτών στο δημόσιο τομέα «συνέβαλε στην εκτέλεση πλείστων έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης, καθώς και στην παροχή υπηρεσιών που δεν θα μπορούσαν να προωθηθούν χωρίς την εφαρμογή του θεσμού αυτού».

Συνεπώς, τόσο τα έργα και τα προγράμματα που εκτελούνται στο πλαίσιο σύναψης μιας προγραμματικής σύμβασης, όσο και οι υπηρεσίες που παρέχονται κατ'εφαρμογή της πρέπει να έχουν αναπτυξιακό χαρακτήρα (πρβλ. *Πρακτικά 14ης Συν/9.5.2006* και *Πράξη 304/2006 VII Τμ. Ελ.Συν.*) και να μη μπορούν –όσον αφορά ειδικότερα τις υπηρεσίες– να παρασχεθούν με άλλο τρόπο εκτός της σύναψης της οικείας προγραμματικής σύμβασης (πρβλ. *Πράξη 205/2007 VII Τμ. Ελ.Συν.*). Για τον λόγο αυτό, δεν επιτρέπεται να εμπίπτουν οι ως άνω υπηρεσίες στα συνήθη καθήκοντα και αρμοδιότητες των υπηρεσιών του συμβαλλόμενου Δήμου, όπως αυτά περιγράφονται στον νόμο και στις οικείες οργανικές διατάξεις, καθόσον η εκτέλεση τέτοιων υπηρεσιών στα πλαίσια προγραμματικής σύμβασης θα προκαλούσε αδικαιολόγητη οικονομική επιβάρυνση της υπηρεσίας και θα ήταν δυνατόν, επίσης, να οδηγήσει σε χρηματοδότηση κοινωφελούς δημοτικής επιχείρησης κατά παράβαση του άρθρου 259 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (πρβλ. *Πράξη 137/2007 VII Τμ. Ελ.Συν.*), ενώ επιτρέπεται, στο πλαίσιο εκτέλεσης μιας τέτοιας σύμβασης, με αντικείμενο σύμφωνο με τον νόμο, δηλαδή αναπτυξιακού χαρακτήρα, να απασχολείται προσωπικό ενός από τους συμμετέχοντες φορείς σε άλλο φορέα καθώς και η παραχώρηση της χρήσης ακινήτων, εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και μέσων, εφόσον τούτο κρίνεται απαραίτητο για την εξυπηρέτηση των σκοπών

της σύμβασης (πρβλ. *Πράξεις 304/2006*, πρβλ. *171/2007 VII Τμ. Ελ.Συν.*). Εξάλλου, στην παράγραφο 1α του προεκτεθέντος άρθρου 225 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα προσδιορίζονται ειδικά και περιοριστικά τα νομικά εκείνα πρόσωπα που μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο, μεταξύ τους και με φορείς του δημόσιου τομέα του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982.

Την ικανότητα αυτή έχουν οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, οι σύνδεσμοι Δήμων και Κοινοτήτων, οι Τ.Ε.Δ.Κ., η Ε.Ν.Α.Ε., η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., τα Ν.Π.Δ.Δ., τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι οργανισμοί και φορείς, οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα, τα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, περιλαμβανομένων και των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 1β' παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής, στις κατά τα ανωτέρω συναπτόμενες προγραμματικές συμβάσεις, στις αναφερόμενες στην παράγραφο αυτή επιχειρήσεις και φορείς, ως εκ τρίτου συμβαλλομένων, μεταξύ των οποίων και στις κοινωφελείς δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις. Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις και φορείς της παρ. 1β' ως προς τους οποίους επιτρέπεται η συμμετοχή στις προγραμματικές συμβάσεις, δεν μπορεί να συμμετέχουν σε αυτές ως μοναδικοί αντισυμβαλλόμενοι, αλλά μόνο από κοινού με τα νομικά πρόσωπα του πρώτου εδαφίου, στα οποία και μόνο αναγνωρίζεται η ικανότητα να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις (πρβλ. *Πράξη 227/2006 VII Τμ. Ελ.Συν.*). Αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή θα σήμαινε ότι και οι επιχειρήσεις αυτές θα περιλαμβάνονταν στην παράγραφο 1α', οπότε θα καθίστατο περιττή η προσθήκη της παραγράφου 1β' στην ερμηνευόμενη διάταξη, δεδομένου ότι θα αρκούσε απλώς η διεύρυνση των νομικών προσώπων του πρώτου εδαφίου (πρβλ. *Πρακτικά Ολ. Ελ.Συν. 22ης Γεν. Συν. /22.9.2004, Θέμα Α'*).

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, μια προγραμματική σύμβαση, που έχει συναφθεί μεταξύ νομικών προσώπων της παραγράφου 1α και μιας επιχείρησης ή φορέα της παραγράφου 1β', δεν είναι νόμιμη όταν στην επιχείρηση αυτή έχει ανατεθεί εξ ολοκλήρου η υλοποίηση του αντικειμένου αυτής, καθόσον σε αυτή την περίπτωση το εν λόγω νομικό πρόσωπο δε «συμμετέχει» στη σύμβαση ως εκ τρίτου συμβαλλόμενος, αλλά μετέχει σε αυτήν, ανεπίτρεπτα κατά νόμο, ως φορέας σύναψης της σύμβασης και καθίσταται κατ' ουσία μοναδικός αντισυμβαλλόμενος των λοιπών φορέων του πρώτου εδαφίου (πρβλ. *Πρακτικά VII Τμ 20ης Συν. /27.6.2006, Θέμα Α', Πράξεις VII Τμ. 3/2007, 195, 227, 304/2006, 18, 38, 43, 46, 69/2005, VI Τμ. 30/2005*).

Περαιτέρω, στις προγραμματικές συμβάσεις απαιτείται, κατά τη ρητή διατύπωση του νόμου, να καθορίζεται, κατά τρόπο σαφή και ορισμένο, μεταξύ άλλων, το αντικείμενο και το ειδικότερο περιεχόμενο των υποχρεώσεων των μερών, δηλαδή των μελετών, έργων, προγραμμάτων ανάπτυξης και υπηρεσιών κάθε είδους που αναλαμβάνουν να εκτελέσουν οι συμβαλλόμενοι φορείς, ο προϋπολογισμός τους, το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης τους και να διατυπώνονται ρήτρες σε βάρος των

αντισυμβαλλομένων που παραβαίνουν τους όρους της προγραμματικής σύμβασης (πρβλ. Πράξεις 3, 60/2007, 179, 180/2006 VII Τμ.), καθόσον έτσι καθίσταται δυνατός ο έλεγχος για τον εντοπισμό τυχόν καταστρατήγησης της διάταξης του άρθρου 225 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, με την κατ' ουσία επιχορήγηση από Δήμο δημοτικών επιχειρήσεων που μετέχουν στην προγραμματική σύμβαση ως μοναδικοί αντισυμβαλλόμενοι τους, κατά παράβαση των προβλεπόμενων στο άρθρο 259 περί χρηματοδότησης των δημοτικών επιχειρήσεων (πρβλ. Πρξ. VII Τμ. 78/2008).

Ως ελάχιστα απαιτούμενα στοιχεία που πρέπει να αναγράφονται στην εν λόγω προγραμματική σύμβαση ορίζονται: (α) το αντικείμενο της προγραμματικής σύμβασης, το πρόγραμμα εκτέλεσης της μελέτης ή υπηρεσίας και η προεκτιμώμενη συνολική δαπάνη, (β) τα καθήκοντα που αναλαμβάνει η νέα τεχνική υπηρεσία, (γ) ο τρόπος κάλυψης των αναγκών για την εκπλήρωση της προγραμματικής σύμβασης δαπανών της νέας τεχνικής υπηρεσίας και οι λεπτομέρειες της καταβολής τους, (δ) οι ποινικές ρήτρες και άλλες συνέπειες σε βάρος της νέας τεχνικής υπηρεσίας που επιβάλλονται σε περίπτωση υπαίτιας πλημμελούς εκπλήρωσης της εντολής, (ε) οι όροι διαπίστωσης της εκπλήρωσης των καθηκόντων της νέας τεχνικής υπηρεσίας και της λήξης της προγραμματικής σύμβασης, (στ) ο τρόπος και οι όροι χρηματοδότησης των συμβάσεων που θα αναθέτει η νέα τεχνική υπηρεσία, (ζ) οι όροι άσκησης του τεχνικού, οικονομικού και λογιστικού ελέγχου του κυρίου του έργου κατά τις φάσεις εκπλήρωσης της σύμβασης και (η) οι πράξεις και ενέργειες της νέας τεχνικής υπηρεσίας πριν από τις οποίες απαιτείται η προηγούμενη έγκριση του κυρίου του έργου.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ περί Προγραμματικών Συμβάσεων

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΣ/Τ7/2008

Μη νόμιμη η συναφθείσα προγραμματική σύμβαση μεταξύ Δήμου, του Οργανισμού Δημοτικών Παιδικών Σταθμών, και δύο Δημοτικών Αναπτυξιακών Επιχειρήσεων, καθόσον η διάθεση υπαλλήλων από την ως άνω αναπτυξιακή επιχείρηση στον Δήμο, για την εξυπηρέτηση πάγιων αναγκών αυτού, δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προγραμματικής σύμβασης, κατά την έννοια του άρθρου 35 του Δ.Κ.Κ. (π.δ. 410/1995), εφόσον δεν εξυπηρετεί κάποιο αναπτυξιακό σκοπό, που δεν μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς την υπογραφή της ως άνω προγραμματικής σύμβασης. Πράξη VII Τμήματος 6/2008.

Προγραμματική σύμβαση μεταξύ Δήμου, Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης αυτού και Συνδέσμου Καθαριότητας Δήμων του νομού, με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών οδοκαθαρισμού, πεζής καθαριότητας, εξυγίανσης χώρων και προστασίας περιβάλλοντος. Μη νόμιμη, εφόσον από το περιεχόμενο της προγραμματικής σύμβασης αφενός καταδεικνύεται η ιδιότητα της Δημοτικής Επιχείρησης ως κατ' ουσία αντισυμβαλλόμενης του Δήμου και αφετέρου δεν προκύπτει ο αναπτυξιακός χαρακτήρας του αντικειμένου της προγραμματικής σύμβασης, καθόσον αφορά απλά

παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, μη συναρτωμένων περαιτέρω με οποιαδήποτε μορφή ανάπτυξης, ο χαρακτήρας δε της περιοχής ως τουριστικής δε συνεπάγεται ότι κάθε δραστηριότητα εντός των ορίων της είναι εξ ορισμού αναπτυξιακή. Τέλος η διεκπεραίωση των ανωτέρω εργασιών εμπίπτει στα καθήκοντα του προσωπικού των αρμοδίων υπηρεσιών του Δήμου. Πράξη VII Τμήματος 63/2008. Όμοιες οι πράξεις του VII Τμήματος 213 και 214/2008.

Αμοιβή Δημοτικής Επιχείρησης από Δήμο για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης των στερεών αποβλήτων αυτού, στο πλαίσιο προγραμματικής σύμβασης. Μη νόμιμη, καθόσον η Δημοτική Επιχείρηση είναι ανεπιτρεπώς κατά νόμο μοναδική αντισυμβαλλόμενη του Δήμου και συνάπτων φορέας της ως άνω προγραμματικής σύμβασης (άρθρο 225 παρ. 1 εδ. α' και β' του Δ.Κ.Κ.). Πράξη VII Τμήματος 187/2008.

Σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ Δήμου και Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης με αντικείμενο την επισκευή και συντήρηση δικτύων άρδευσης, εσωτερικών υδραυλικών εγκαταστάσεων αρμοδιότητας ή ιδιοκτησίας του Δήμου, καθαρισμό δημοτικών χώρων και επούλωση λάκκων με ασφαλτόμιγμα. Μη νόμιμη, καθόσον το αντικείμενο της προγραμματικής σύμβασης αφορά εργασίες, που εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων της Δημοτικής Επιχείρησης. Πράξη VII Τμήματος 202/2008. Εκκρεμεί αίτηση ανάκλησης.

Προγραμματική σύμβαση μεταξύ Δήμου, Δημοτικής Αναπτυξιακής Επιχείρησης αυτού και Υπουργείου Πολιτισμού, με αντικείμενο την υποστήριξη Διεθνούς Φεστιβάλ. Εφαρμοστέες οι διατάξεις του άρθρου 35 του π.δ. 410/1995, διότι, κατά τον κρίσιμο χρόνο υπογραφής της εν λόγω σύμβασης, δεν είχε ακόμη ολοκληρωθεί η μετατροπή της Δημοτικής Επιχείρησης σε Κοινωφελή Επιχείρηση. Παρά το γεγονός ότι οι ανωτέρω διατάξεις δεν ρυθμίζουν τις συμβάσεις πολιτιστικού χαρακτήρα, από το αντικείμενο και περιεχόμενο της εν λόγω σύμβασης προκύπτει ο αναπτυξιακός χαρακτήρας αυτής και συνεπώς νομίμως συνήφθη ως Προγραμματική. Δεν είναι νόμιμη όμως, διότι: α) δεν προκύπτει αναλυτικός προϋπολογισμός και χρονοδιάγραμμα χρηματοδότησης ώστε να προσδιορίζονται επακριβώς τα ποσά που θα διατεθούν για κάθε εκδήλωση (άρθρο 35 παρ. 2 του ως άνω π.δ.), β) υπογράφηκε στις 16.7.2008 ενώ η υλοποίηση του αντικειμένου αυτής είχε ξεκινήσει από τις 24.6.2008 και γ) η έκθεση ανάληψης δαπάνης, που συνοδεύει το χρηματικό ένταλμα, φέρει ημερομηνία προγενέστερη της απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου, με την οποία εγκρίθηκε η σύναψη της εν λόγω σύμβασης, κατά παράβαση των άρθρων 11 και 13 παρ. 1 του β.δ. 17.5/15.6.1959. Πράξη 270/2008 του VII Τμήματος.

Νόμιμη η προγραμματική σύμβαση μεταξύ Δήμου και Δημοτικής Επιχείρησης, που από 30-12-2007 λειτουργεί ως Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟ.Δ.Σ.Α.) και έχει ως αντικείμενο (η προγραμματική σύμβαση) την υλοποίηση δράσεων ανακύκλωσης απορριμμάτων καθώς και τον καθαρισμό των κάδων συλλογής απορριμμάτων, καθόσον, βάσει της διάταξης του άρθρου 30 παρ. 2β' του ν. 3536/2007, οι ανώνυμες εταιρείες που λειτουργούν ως ΦΟ.Δ.Σ.Α. δύνανται, κατ'

εξαίρεση, να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις ως κύρια συμβαλλόμενα μέρη. Πράξη VII Τμήματος 280/2008. Ανακλητέα η 187/2008 πράξη του VII Τμήματος.

Πρακτ. VII Τμ. 11ης Συν. /24-4-2007

Θέμα Α' - Πρόεδρος: Χ. Ντάκουρης Εισηγητής: Α. Μαυρουδή, Πάρεδρος

Προγραμματική σύμβαση μεταξύ Δήμου, εταιρείας Ανάπτυξης και του Οργανισμού Ανάπτυξης Δυτικής Κρήτης, με την οποία ανατέθηκε στον τελευταίο «η εκπόνηση ή η επίβλεψη των μελετών και των τευχών δημοπράτησης» μιας σειράς έργων, καθώς και η επίβλεψη εκτέλεσής τους και γενικά η υλοποίησή τους». Μη νόμιμη, καθόσον δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία για τη διαπίστωση της αδυναμίας των αρμόδιων Τεχνικών Υπηρεσιών σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων της σύνταξης μελετών και της επίβλεψης εκτέλεσης έργων, ώστε να είναι νόμιμη η προσφυγή στη διαδικασία σύναψης προγραμματικής σύμβασης (άρθρο 3 του ν. 3316/2005). Περαιτέρω το προσκομιζόμενο ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ Δήμου και του ανωτέρω Οργανισμού Ανάπτυξης δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί προγραμματική σύμβαση, αφού δεν έχει τα απαιτούμενα από τις οικείες διατάξεις στοιχεία και το αναγκαίο περιεχόμενο των προγραμματικών συμβάσεων. Τέλος ο εν λόγω Οργανισμός έλαβε, κατά το έτος 2005, δημόσιες επιχορηγήσεις σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του συνόλου των εσόδων του.

Γίνεται δεκτό από το ΔΕΚ ότι η διάταξη του άρθρου 6 της Οδηγίας 92/50, που αντιστοιχεί στη διάταξη του άρθρου 18 της Οδηγίας 2004/18, (ήδη άρθρο 15 του Π.Δ. 60/2007) αποτελεί έκφραση της ελευθερίας που διαθέτουν οι δημόσιες αρχές των κρατών-μελών της ΕΕ για την οργάνωση της δομής τους, ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες των πολιτών. Η σύσταση νομικού προσώπου για την καλύτερη οργάνωση της παροχής των υπηρεσιών αυτών και η σύναψη συμβάσεων με το νομικό αυτό πρόσωπο δεν συνιστά σύναψη δημόσιας σύμβασης, εφόσον ο αναθέτων ελέγχει πλήρως (σαν να πρόκειται για δικές του υπηρεσίες όπως χαρακτηριστικά λέγεται) το ανάδοχο νομικό πρόσωπο, το οποίο πρέπει να διαθέτει αποκλειστικό δικαίωμα να αναλαμβάνει αυτού του είδους τις υπηρεσίες.

Το κοινοτικό δίκαιο απαλλάσσει από την υποχρέωση εφαρμογής της οδηγίας όχι μόνο τις περιπτώσεις διοικητικής οργάνωσης και άλλες παρόμοιες ή συγκρίσιμες, αλλά ακόμη και τις γνήσιες δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ δύο αναθετουσών αρχών, θεωρώντας τες ως εν ευρεία εννοία άσκηση του δικαιώματος της δημόσιας αρχής για οργάνωσή της (βλ. υπόθεση C-360/96). Περαιτέρω, σχετικά με τη ζήτημα της αποτελεσματικότητας του ελέγχου που πρέπει να ασκεί η μία αναθέτουσα αρχή (που αναθέτει τη σύμβαση) επί της άλλης, κρίθηκε [βλ. υπόθεση C-107/98 (Teckal) και C-84/03 (Επιτροπή κατά Ισπανίας)] ότι ο έλεγχος πρέπει να είναι ανάλογος με εκείνον που ασκεί στις δικές της υπηρεσίες (συμβάσεις «in house», βλ. σκέψεις 49 και 50 υπόθεσης Teckal), ενώ επιπλέον, η αρχή που αναλαμβάνει την εκτέλεση της σύμβασης πρέπει να πραγματοποιεί, αν όχι ολόκληρο, τουλάχιστον ου-

σιώδες μέρος της δραστηριότητάς της, με τον ή τους οργανισμούς που τον ελέγχουν (άρα η έννοια της αποκλειστικότητας επιδέχεται ερμηνεία διασταλτική) (βλ. Χρ. Μητκίδη, *ό.α.*, σελ. 50). Η θέση αυτή αναλύθηκε περαιτέρω από το ΔΕΚ [υπόθεση C-26/2003 (*Stadt Halle*) και υπόθεση C-410/2004] με τις σκέψεις ότι η σχέση μεταξύ μιας δημόσιας αναθέτουσας αρχής και των υπηρεσιών της διέπεται από σκέψεις και επιταγές που προσιδιάζουν στην επιδίωξη σκοπών δημοσίου συμφέροντος.

A.1.3. Ωριμότητα του Έργου

Οι Αναθέτουσες Αρχές / Φορείς πριν τη δημοπράτηση των Έργου πρέπει να έχουν προβεί στην Ωρίμανση αυτών. Με τον όρο Φάση ωρίμανσης ενός έργου εννοούμε τη συνολική περίοδο προπαρασκευής, που καλύπτει χρονικά όλο το φάσμα σχεδιασμού, μελετών, ερευνών, αδειοδοτήσεων κτλ. Η Ωρίμανση αποτελεί μία πολύπλοκη και χρονοβόρα διαδικασία και ξεκινάει ξεκινά από την «αίτηση»- απόφαση για την κατασκευή του (Γενικός προγραμματισμός) και καταλήγει στη διαδικασία της δημοπράτησης.

Ως τα συνηθέστερα αίτια, προβλήματα και δυσλειτουργίες που παρατηρούνται κατά τη διαδικασία της Ωρίμανσης θα μπορούσαν να καταγραφούν:

- Η άγνοια, συχνά, της αλληλουχίας ενεργειών στη διαδικασία αδειοδότησης από τις υπηρεσίες
- Οι χρονοβόρες και πολύπλοκες διαδικασίες αδειοδοτήσεων, με εμπλοκή πολλών φορέων και ανυπαρξία χρονικού ορίου ανταπόκρισης
- Έλλειψη αποτελεσματικού συντονισμού των διαδικασιών ωρίμανσης έργων και έλλειψη ύπαρξης κεντρικού συντονιστικού οργάνου όλων των εμπλεκόμενων αδειοδοτούντων φορέων και Υπηρεσιών (Κτηματικές Υπηρεσίες για απόδοση γής, αιγιαλού, καθορισμός ρεμάτων, Υπηρεσιών έγκρισης ανανέωσης περιβαλλοντικών όρων, Δασαρχεία και Δ/νσεις Δασών για αποχαρκτηρισμό δασικών εκτάσεων κ.λπ.)
- Προβλήματα χρηματοδότησης μελετών σε χρόνους που να επιτρέπουν την –χωρίς πίεση και περιορισμούς– υλοποίηση του συνόλου των απαιτούμενων τεχνικών μελετών και υποστηρικτικών ερευνών
- Πλημμελής εφαρμογή των εγκυκλίων σχετικά με την αλληλουχία εκπόνησης των επιμέρους μελετών των έργων
- Χρονοβόρες και πολύπλοκες διαδικασίες απαλλοτριώσεων.

Η αλληλουχία εκπόνησης των μελετών που εκπονούνταν με τον Ν. 3316/2005 αναφερόταν και ακολουθούταν σύμφωνα με την Εγκύκλιο 38/2005 του Υ.Π.Ε. ΧΩ.Δ.Ε. Μετά την ψήφιση του Ν. 4412/2016 η ακολουθία εκπόνησης των μελετών ακολουθείται σύμφωνα με την έκδοση της πρόσφατης Εγκυκλίου 11/ 2018 ΔΝΣβ/ 854/ΦΝ 466 /27-11-2018 (ΑΔΑ: 6ΓΝΥ465ΧΘΞ-9ΟΒ) με θέμα «Οδηγός εκπόνη-

σης μελετών Δημοσίων Έργων του Ν. 4412/2016 (Βιβλίο Ι)» η οποία Καταργεί την Εγκύκλιο 38/2005 σε ότι αφορά νέες διακηρύξεις Δημοσίων Συμβάσεων Μελετών και ορίζουμε όπως εφεξής οι μελέτες οδικών, λιμενικών, υδραυλικών και κτιριακών έργων, προκηρύσσονται και εκπονούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4412/2016 (Βιβλίο Ι) με τήρηση των διαδικασιών της παρούσας εγκυκλίου.

Ένα πρακτικό εργαλείο – Οδηγό που καταγράφει και αποσαφηνίζει τις σχετικές διαδικασίες από τη ΜΟΔ ΑΕ (Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων). Ο εν λόγω Οδηγός εκπονήθηκε στα πλαίσια του ΕΠ «ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ 2000-2006» και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ε.Ε. Ο Οδηγός υποβάλλεται σε τακτικές αναθεωρήσεις, με στόχο τη διαρκή ενημέρωσή του, την προσαρμογή του σε νομοθετικές και διοικητικές αλλαγές και τον εμπλουτισμό του με νέες εξελίξεις και οδηγίες.

Σύμφωνα με τον εν λόγω Οδηγό για την Ωρίμανση των Έργων αναφέρονται τα Βασικά βήματα τα οποία οφείλουν να ακολουθούν οι Αναθέτουσες Αρχές και διακρίνονται τα απαραίτητα Στάδια Ενεργειών. Αυτά είναι τα ακόλουθα:

1) ΜΕΛΕΤΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΟΥ

Αρχίζει από τη σύλληψη του έργου, που μπορεί να είναι αίτημα (α) είτε από τους εμπλεκόμενους φορείς, (β) είτε από την τοπική κοινωνία, (γ) είτε από διαπίστωση. Εξετάζεται η σκοπιμότητα κατασκευής του έργου, γιατί πρέπει να γίνει, τι θα εξυπηρετεί, ποια η ανταποδοτικότητα του και ο χρόνος απόσβεσης του, καθώς και η χονδρική εκτίμηση του κόστους κατασκευής.

Χρήσιμα σ' αυτό το στάδιο (όπου δεν υπάρχουν ασφαλή κοστολογικά στοιχεία) τα οποία οδηγούν στην απόφαση κατασκευής ενός έργου είναι: (α) οικονομικά στοιχεία (π.χ. στατιστικά δεδομένα) σχετικά με το κόστος ανά μονάδα έργου (π.χ. ανά χιλιόμετρο οδού ή ανά στρέμμα καλλιέργειας ή ανά τετραγωνικό οικοδομής κ.λπ.), (β) παράγοντες, αναπτυξιακοί, (γ) παράγοντες κοινωνικοί κ.λπ.

2) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ-ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ, ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ-ΠΡΟΜΕΛΕΤΗ

Δημιουργία Φακέλου του Έργου (σύμφωνα με την υποχρέωσή του, όπως αυτή απορρέει από τις σχετικές διατάξεις του Ν. 4412/2016) από τον Κύριο του Έργου (ΚτΕ – Δημόσιο Φορέα) πριν την ανάθεση των απαιτούμενων μελετών. Ο φάκελος αυτός είναι η ταυτότητα του έργου και πρέπει να περιλαμβάνει: (α) τους στόχους τους οποίους υπηρετεί το συγκεκριμένο έργο, (β) τη θέση του και την αναμενόμενη μορφή του, (γ) πληροφορίες για το έδαφος, τις τοπικές συνθήκες και τις τυχόν ιδιαιτερότητες π.χ. Αρχαιότητες, κοινωνικοί λόγοι κ.λπ., (δ) περιβαλλοντικές επιπτώσεις (στη χλωρίδα, πανίδα κ.λπ.), (ε) προσπελασιμότητα-ευκολία κατασκευής, (στ) τεχνική περιγραφή (τεχνικά-λειτουργικά χαρακτηριστικά), (ζ) το αναμενόμενο κόστος, εξασφάλιση πόρων. Προεκτίμηση Αμοιβών Μελετών, (η)

εναλλακτικές λύσεις και, τέλος, (θ) προκαταρκτική αξιολόγηση των δεδομένων του έργου.

3) ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ, ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ

Εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, η οποία περιλαμβάνει αναλυτικά μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος από τον θόρυβο, την ατμοσφαιρική ρύπανση, τα υγρά απόβλητα-λύματα-απορρίμματα, στερεά απόβλητα και το φυσικό περιβάλλον-χλωρίδα κ.λπ., τόσο κατά τη διάρκεια της κατασκευής, όσο και κατά τη διάρκεια λειτουργίας του έργου.

Μετά την έγκριση της μελέτης εκδίδεται η **Απόφαση Έγκρισης περιβαλλοντικών όρων**, ή -αντίστοιχα- η Ανανέωση Έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (Α.Ε.Π.Ο.), η οποία αναφέρει όλους τους όρους και περιορισμούς που πρέπει να τηρούνται απαραίτητα καθόλη τη διάρκεια κατασκευής και λειτουργίας του έργου. Σε αυτήν πλέον συμπεριλαμβάνονται όλες οι απαραίτητες άδειες-εγκρίσεις που πρέπει να εκδοθούν, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία από τους συναρμόσιους γνωμοδοτούντες φορείς, π.χ. άδειες από Δασικές Υπηρεσίες, Αρχαιολογία κ.λπ. Η απόφαση έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων, αποτελεί **προϋπόθεση** για την έκδοση των διοικητικών πράξεων που απαιτούνται κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για την κατασκευή του έργου.

4) ΟΡΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ – ΑΠΑΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ

Εκπονούνται όλες οι απαιτούμενες οριστικές μελέτες που χρειάζονται για την ολοκληρωμένη κατασκευή του έργου με κάθε λεπτομέρεια, με ενσωματωμένες όλες τις πιθανές τροποποιήσεις που πιθανά προκύψουν, από τις ήδη εκπονημένες προηγούμενες μελέτες και να συνοδεύονται από πλήρεις και σωστούς προϋπολογισμούς.

Οι απαιτούμενες οριστικές μελέτες που χρειάζονται για την ολοκληρωμένη κατασκευή ενός Έργου επί παραδείγματι Οδοποιίας είναι οι εξής: (α) οριστική μελέτη οδοποιίας, η οποία θα περιλαμβάνει και της μετατοπίσεις των ΟΚΩ που χρειάζονται να γίνουν, (β) οριστική γεωτεχνική μελέτη, (γ) οριστική μελέτη έργων αποχέτευσης ομβρίων-αποστράγγισης, (δ) οριστική μελέτη τεχνικών έργων, (ε) οριστική μελέτη έργων αποχέτευσης ακαθάρτων, αν ο δρόμος είναι σε κατοικημένη περιοχή, (στ) οριστική μελέτη ηλεκτροφωτισμού, (ζ) οριστική μελέτη σήμανσης του έργου, (η) οριστική μελέτη σηματοδότησης, (θ) οριστική μελέτη αποκατάστασης περιβάλλοντος (φύτευση), (ι) εκπόνηση ΣΑΥ και ΦΑΥ.

Αφού ολοκληρωθούν οι ανωτέρω οριστικές μελέτες και ευρίσκονται στη διαδικασία έγκρισης, συντάσσεται το Κτηματολόγιο της προς κατάληψη περιοχής του έργου, αν χρειάζεται να γίνουν απαλλοτριώσεις και το οποίο περιλαμβάνει κτηματολογικά διαγράμματα και πίνακες. Στη συνέχεια άρχεται η διαδικασία

των απαλλοτριώσεων, με την κήρυξη της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης (έκδοση Κ.Υ.Α. ή ΥΠ.ΑΠ., αν ο κύριος του έργου είναι το ΥΠΟΜΕΔΙ), διότι προϋπόθεση για να γίνει η κήρυξη, είναι η έκδοση της απόφασης περιβαλλοντικών όρων και η οριστικοποίηση κατάληψης του χώρου του έργου.

Η διαδικασία της απαλλοτρίωσης περιλαμβάνει τα εξής στάδια: (Α') Σύνταξη κτηματολογίου, (Β') Κήρυξη της απαλλοτρίωσης, (Γ') Διαδικασία αποζημίωσης – κίνηση δίκης για ορισμό τιμής μονάδας – αναμονή για δικάσιμο – απόφαση Μονομελούς Πρωτοδικείου και σύνταξη πίνακα παρακατάθεσης, (Δ') Παρακατάθεση-δημοσίευση γραμματίου παρακατάθεσης, (Ε') Συντέλεση της απαλλοτρίωσης, (ΣΤ') ειδική Πρόσκληση για κατάληψη της απαλλοτριωθείσας έκτασης και τέλος (Ζ') Κατάληψη της έκτασης.

5) ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ – ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

Η χρηματοδότηση μπορεί να γίνει από πιστώσεις του ΠΔΕ, από Εθνικούς Πόρους ή και με τη συγχρηματοδότησης της Ε.Ε. Για να γίνει αίτηση για ένταξη σε επιχειρησιακό πρόγραμμα, θα πρέπει να υπάρχει πρόσκληση από τη Διαχειριστική Αρχή ή τον αρμόδιο φορέα. Στη συνέχεια υποβάλλεται από τον κύριο του έργου αίτηση χρηματοδότησης στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή, μαζί με το Τεχνικό Δελτίο Προτεινόμενης Πράξης και τα συνημμένα έγγραφα του. Πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης υπογράφεται το σύμφωνο αποδοχής των όρων ένταξης της πράξης. Εν συνεχεία δίδεται η σύμφωνη γνώμη για την ένταξη από την Εθνική Αρχή Συντονισμού/Ειδική Υπηρεσία συντονισμού της εφαρμογής επιχειρησιακών προγραμμάτων και μετά εκδίδεται η απόφαση ένταξης του έργου. Στη συνέχεια εκδίδεται ο αριθμός του έργου (ενάριθμος έργου), οπότε κλειδώνει ο προϋπολογισμός του. Τέλος ακολουθεί η έκδοση της Απόφασης Έγκρισης διάθεσης πίστωσης και η έγκριση δημοπράτησης του έργου.

Για την εγγραφή του έργου στο ΠΔΕ ακολουθούνται τα εξής βήματα:

- Σε περίπτωση που το έργο συγχρηματοδοτείται από Διαρθρωτικό(ά) Ταμείο(α) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η διαδικασία ροής χρηματοδότησης ξεκινάει μετά την έκδοση της Απόφασης Ένταξης του Έργου στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Σε αυτή την περίπτωση η υποβολή αιτήματος για χρηματοδότηση ενός έργου από το ΠΔΕ προϋποθέτει την ένταξη του έργου στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ).
- Η Απόφαση Ένταξης στο ΕΠ εκδίδεται από την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή, απευθύνεται στον Τελικό Δικαιούχο και κοινοποιείται στον Φορέα Χρηματοδότησης (Υπουργείο, Περιφέρεια ή ΝΠΔΔ), ο οποίος με βάση την απόφαση αυτή αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση του έργου.
- Ο Τελικός Δικαιούχος, με βάση τα χρηματοδοτικά στοιχεία που εγκρίθηκαν από τη Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ (προϋπολογισμός και ετήσια κατανομή

του), προτείνει στον Φορέα Χρηματοδότησης την εγγραφή του έργου στο ΠΔΕ, στην αντίστοιχη Συλλογική Απόφαση της αρμοδιότητάς του.

- Ο Φορέας Χρηματοδότησης, αφού συγκεντρώσει τα έργα που προβλέπονται από τον ετήσιο προγραμματισμό του (ή το μεγαλύτερο μέρος από αυτά) και τα στοιχεία που οι επιμέρους Τελικοί Δικαιούχοι προτείνουν, εφ' όσον δεν είναι διαφορετικά από αυτά που η αρμόδια Διαχειριστική Αρχή ενέκρινε, τα προτείνει στο Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών για την έκδοση της αντίστοιχης Συλλογικής Απόφασης (ΣΑΕ, ΣΑΕΠ κ.λπ.).
- Το Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών μετά την υποβολή της πρότασης από τον Φορέα Χρηματοδότησης (δηλ. το αρμόδιο Υπουργείο, Περιφέρεια ή ΝΠΔΔ) και τη σύμφωνη γνώμη της Αρχής Πληρωμής, εκδίδει τη Συλλογική Απόφαση.
- Η Συλλογική Απόφαση κοινοποιείται στον Φορέα Χρηματοδότησης, στον Τελικό Δικαιούχο, στις Διαχειριστικές Αρχές, έργα αρμοδιότητας των οποίων περιλαμβάνονται στην απόφαση, στην Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, στο Υπουργείο Οικονομικών και στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Κατά την εγγραφή του έργου στο ΠΔΕ εμφανίζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Η επωνυμία του Τελικού Δικαιούχου που είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση του έργου.
- Ο τίτλος του έργου, όπως αυτός αναφέρεται στην Απόφαση Ένταξης στο ΕΠ.
- Ο εγκριθείς από τη Διαχειριστική Αρχή προϋπολογισμός κατά την ένταξη του έργου στο ΕΠ, ο οποίος περιλαμβάνει την Κοινοτική Συμμετοχή (Διαρθρωτικό Ταμείο) και την Εθνική Δημόσια Δαπάνη.
- Η ετήσια κατανομή του ως άνω προϋπολογισμού.
- Ο τίτλος του ΕΠ, στο οποίο έχει ενταχθεί το έργο.
- Ο χαρακτηρισμός του τρόπου χρηματοδότησης του έργου.

6) ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΕΥΧΩΝ ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗΣ

Συντάσσονται μετά την έγκριση των οριστικών μελετών του έργου από τον αρμόδιο φορέα και είναι τα εξής:

- Διακήρυξη
- Οικονομική προσφορά.
- Περιγραφικό Τιμολόγιο.
- Ειδική συγγραφή υποχρεώσεων (ΕΣΥ).
- Τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων (ΤΣΥ).
- Τεχνική περιγραφή.
- Προϋπολογισμός Μελέτης.
- Εγκεκριμένες Οριστικές Μελέτες.

Τα συμβατικά τεύχη εγκρίνονται με απόφαση, στην οποία ορίζεται και η ημερομηνία δημοπράτησης του έργου. Στη συνέχεια δημοσιεύεται η προκήρυξη στον Ελληνικό Τύπο και σε επίσημη εφημερίδα της Ε.Ε. Τέλος εκδίδεται η απόφαση συγκρότηση της επιτροπής διαγωνισμού για τη δημοπράτηση του έργου.

Η όλη διαδικασία για τη σύνταξη των Τευχών Δημοπράτησης του Έργου περιγράφεται αναλυτικά ως κατωτέρω:

Ορισμός της Επιτροπής σύνταξης Τευχών Δημοπράτησης

Ο ορισμός της Επιτροπής που θα ασχοληθεί με τη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης ενός έργου γίνεται από τον Διευθυντή της Υπηρεσίας, μετά από συνεργασία με τους Προϊσταμένους των ΔΥ Μελετών και Κατασκευών. Κατά το στάδιο αυτό, επίσης αποφασίζεται αν η σύνταξη των τευχών θα ολοκληρωθεί με ή χωρίς τη βοήθεια εξωτερικών συμβούλων. Στην Επιτροπή μετέχουν τεχνικοί της Υπηρεσίας όλων των ειδικοτήτων που απαιτούνται για την κατασκευή του έργου, οι αρμόδιοι που έχουν ασχοληθεί από πλευράς μελέτης με το έργο και, εάν πρόκειται για υπολειπόμενες εργασίες ενός τμήματος, μετέχει και ο επιβλέπων του κατασκευασμένου τμήματος, ο οποίος έχει άμεση γνώση των ιδιοτεροτήτων του. Με την απόφαση της σύστασης Επιτροπής για τη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης, ορίζεται και ο υπεύθυνος Συντονιστής. Η συσταθείσα επιτροπή καλείται να συντάξει, είτε μόνη της είτε με τη βοήθεια συμβούλων, τα ακόλουθα τεύχη:

- Διακήρυξη
- Τεχνική Περιγραφή
- ΕΣΥ
- ΤΣΥ
- Προϋπολογισμό Μελέτης
- Τιμολόγιο Μελέτης

Ο Προϋπολογισμός Προσφοράς και το Τιμολόγιο Προσφοράς αναπαράγονται στη συνέχεια από τα αντίστοιχα της Μελέτης, με εξάλειψη των τιμών της Υπηρεσίας (πλην ορισμένων ειδικών άρθρων, όπως μητρώο έργου). Τα υπόλοιπα συμβατικά τεύχη (εκτός από τις τεχνικές μελέτες, το πρόγραμμα κατασκευής του έργου και τη σύμβαση) έχουν γενική ισχύ και απλά αναπαράγονται και διατίθενται στους διαγωνιζομένους.

Εναρκτήρια σύσκεψη

Ο Συντονιστής της Επιτροπής, συνεργάζεται με τους Προϊσταμένους των ΔΥ Μελετών και Κατασκευών και με τον Διευθυντή της Υπηρεσίας σχετικά με το τεχνικό και οικονομικό αντικείμενο της εργολαβίας και στη συνέχεια, με μέριμνά του, ορίζεται η εναρκτήρια σύσκεψη της επιτροπής. Κατά τη σύσκεψη, γίνεται ενημέρωση σχετικά με το έργο, δηλ., τι θα περιλαμβάνει το αντικείμενο της εργολαβίας βάσει του γενικότερου σχεδιασμού και του προγραμματισμού κατά στάδια της Υπηρεσί-

ας, των υπαρχουσών μελετών και των διατιθέμενων πόρων, και ορίζονται οι επιμέρους ομάδες των τεχνικών οι οποίες θα ασχοληθούν με τη σύνταξη των τευχών.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, γίνεται παρουσίαση ενός προκαταρκτικού σχεδίου της Τεχνικής Περιγραφής. Κατά σειρά, πρέπει πρώτα να οριστικοποιηθεί η Τεχνική Περιγραφή και η ΕΣΥ, παράλληλα με αυτές η ΕΤΣΥ και στη συνέχεια ο Προϋπολογισμός (προμετρήσεις) και το Τιμολόγιο Μελέτης (τιμές μονάδας). Η ανωτέρω σειρά σύνταξης των τευχών ακολουθείται και στα ενδιάμεσα στάδια ανάπτυξής τους (σχέδια ανά στάδιο: προκαταρκτικό σχέδιο, προσχέδιο, οριστικό σχέδιο, τελικό κείμενο), οπότε συνήθως τα τρία πρώτα τεύχη προηγούνται των δύο τελευταίων κατά ένα τουλάχιστον στάδιο, μέχρι την ολοκλήρωση όλων των τευχών.

Με την Τεχνική Περιγραφή καθορίζεται η φύση, το μέγεθος και η έκταση των προς εκτέλεση εργασιών που εντάσσονται στο έργο. Με την ΕΣΥ και την ΕΤΣΥ οριοθετούνται/εισάγονται τυχόν συμπληρώσεις/διορθώσεις/προσθήκες στο νομικό/οικονομικό και τεχνικό/ποιοτικό πλαίσιο εκτέλεσης του έργου, που ορίζονται στη ΓΣΥ και τη ΓΤΣΥ, αντίστοιχα. Σε τελευταίο στάδιο, με τον Προϋπολογισμό και το Τιμολόγιο ποσοτικοποιούνται τα προηγούμενα σε μετρήσιμη μορφή, δηλ., σε ποσότητα, σε ποιότητα και, τελικά, σε χρηματοοικονομικούς πόρους, έχοντας υπόψη και τις προθεσμίες του έργου. Εκπονείται επί τόπου και χρονοδιάγραμμα σύνταξης των τευχών και ορίζεται νέα σύσκεψη σε εύλογο χρόνο, ώστε να έχουν συγκεντρωθεί οι μελέτες, τα αιτήματα των φορέων που σχετίζονται με το έργο, τα δεδομένα των απαλλοτριώσεων κτλ. και να έχει συνταχθεί το προσχέδιο της Τεχνικής Περιγραφής. Κάθε τεύχος που συντάσσεται και παρουσιάζεται στις συσκέψεις για έλεγχο μέχρι την τελική του μορφή, θα συνοδεύεται από υπόμνημα όπου θα φαίνονται όλα τα στοιχεία (νομοθεσία, μελέτες, υποδείγματα κτλ.) που λήφθηκαν υπόψη / χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξή του.

Τα εντεταλμένα μέλη της Επιτροπής συγκεντρώνουν όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εργολαβία (δηλ. τις υπάρχουσες εγκεκριμένες ή υπό έγκριση μελέτες καθώς και τα διάφορα αιτήματα των τοπικών φορέων που σχετίζονται με την εργολαβία). Καταγράφονται όλα τα θέματα που αφορούν στα ανωτέρω και συντάσσεται εισήγηση για την επόμενη σύσκεψη αναφορικά με την υπάρχουσα ωρίμανση του έργου από άποψη τεχνικών μελετών, καθώς και με τις ενέργειες που απαιτούνται για την ικανοποίηση των αιτημάτων των φορέων (εφικτότητα, τυχόν πρόσθετες μελέτες και χρονοδιάγραμμά τους).

Επίσης εξετάζουν εάν έχουν συνταχθεί, για τις υπό εκτέλεση εργασίες, αντίστοιχοι κτηματολογικοί πίνακες και διαγράμματα και εάν έχουν κηρυχθεί οι απαλλοτριώσεις. Καταγράφονται όλα τα θέματα που αφορούν στις απαλλοτριώσεις και συντάσσεται εισήγηση για την επόμενη σύσκεψη αναφορικά με τις ενέργειες που απαιτούνται για την τυχόν επίσπευση της συντέλεσής των, ώστε, όταν υπογραφεί η σύμβαση κατασκευής του έργου, να έχουν εξασφαλιστεί και οι απαιτούμενες εκτάσεις γης για την εκτέλεσή του. Παράλληλα, ενημερώνονται από τους ΟΚΩ και

τις αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων αναφορικά με τα δίκτυα ΟΚΩ και τα αρχαιολογικά ευρήματα, που τυχόν προστέθηκαν/μετατοπίστηκαν/ανευρέθηκαν από τον χρόνο εκπόνησης των μελετών μέχρι τον χρόνο σύνταξης των τευχών. Καταγράφονται όλα τα θέματα που αφορούν στα ανωτέρω και συντάσσεται εισήγηση για την επόμενη σύσκεψη αναφορικά με τις ενέργειες που απαιτούνται για την επίλυση των τυχόν προβλημάτων που ανέκυψαν.

Μετά τη συγκέντρωση των ως άνω στοιχείων συντάσσεται το προσχέδιο της Τεχνικής Περιγραφής, το οποίο περιλαμβάνει, στον δυνατό βαθμό ολοκλήρωσης, τα επόμενα:

- Περίληψη του αντικειμένου του έργου,
- αναλυτική περιγραφή του έργου,
- περιγραφή τυχόν άλλων εργασιών και ιδιαίτερα εκείνων που σχετίζονται με εμπλοκή με δίκτυα ΟΚΩ ή/και την Αρχαιολογία,
- στοιχεία για τις απαιτούμενες απαλλοτριώσεις,
- τις υπάρχουσες μελέτες (εγκεκριμένες, υπό έγκριση), τις επί πλέον των προηγούμενων απαιτούμενες μελέτες, και τις μελέτες που τυχόν θα εκπονηθούν από τον Ανάδοχο (π.χ., μελέτες εφαρμογής),
- σχέδια γενικής διάταξης των έργων.

Παράλληλα με τις προηγούμενες ενέργειες, το παρόν στάδιο είναι το πλέον κατάλληλο χρονικά για να εκτιμηθεί η ανάγκη περαιτέρω συντονισμού με τον (τους) ΟΤΑ της περιοχής του έργου και τους λοιπούς τοπικούς φορείς, αναφορικά με τις διατιθέμενες θέσεις λατομείων, δανειοθαλάμων, αποθεσιοθαλάμων, συγκροτημάτων παραγωγής σκυροδέματος/ασφαλτοσκυροδέματος, καθώς και με τις διατιθέμενες προσβάσεις και τους περιβαλλοντικούς όρους του έργου. Καταγράφονται όλα τα θέματα που αφορούν στους τοπικούς φορείς και συντάσσεται εισήγηση για την επόμενη σύσκεψη αναφορικά με τις ενέργειες που απαιτούνται για την επίλυση των τυχόν προβλημάτων που ανέκυψαν. Μετά τη συγκέντρωση και ανάλυση των εν λόγω στοιχείων, συντάσσεται προκαταρκτικό σχέδιο της ΕΣΥ, το οποίο περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- Στοιχεία αναφορικά με τις διατιθέμενες θέσεις λατομείων, δανειοθαλάμων, αποθεσιοθαλάμων, συγκροτημάτων παραγωγής σκυροδέματος / ασφαλτοσκυροδέματος (εφιστάται επακριβώς, στα σχετικά άρθρα, η προσοχή των διαγωνιζομένων σε τυχόν υφιστάμενες διευκολύνσεις ή προβλήματα).
- Στοιχεία αναφορικά με τις διατιθέμενες προσβάσεις στο έργο (εφιστάται επακριβώς, στα σχετικά άρθρα, η προσοχή των διαγωνιζομένων σε τυχόν υφιστάμενες διευκολύνσεις ή προβλήματα).
- Στοιχεία αναφορικά με τους περιβαλλοντικούς όρους και τις σχετικές ευαισθησίες των τοπικών φορέων (εφιστάται επακριβώς, στα σχετικά άρθρα, η προσοχή των διαγωνιζομένων σε τυχόν υφιστάμενες διευκολύνσεις ή προβλήματα).

Όλα τα στοιχεία, που συγκεντρώθηκαν και καταγράφηκαν κατά τα ανωτέρω, αποτελούν πρόσθετα, επίκαιρα δεδομένα που χρησιμεύουν στην ακριβέστερη σύνταξη του Τιμολογίου (συμπεριλαμβανομένης της σύνταξης τυχόν κατ' αποκοπήν τιμών), του Προϋπολογισμού (συμπεριλαμβανομένης της αναγνώρισης και ποσοτικοποίησης τυχόν απολογιστικών εργασιών) και, ενδεχομένως, του Χρονοδιαγράμματος (προθεσμίες) του έργου.

Σε επόμενη σύσκεψη, η οποία συγκαλείται με ευθύνη του Συντονιστή, παρουσιάζονται τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί, το προσχέδιο της Τεχνικής Περιγραφής και το προκαταρκτικό σχέδιο της ΕΣΥ. Αφού συζητηθούν οι σχετικές εισηγήσεις και ληφθούν οι αποφάσεις, συντάσσεται συνοπτικό υπόμνημα που περιγράφει το φυσικό αντικείμενο της εργολαβίας και τους τυχόν ειδικούς όρους υλοποίησής του.

Το φυσικό αντικείμενο που περιγράφεται κατά τα ανωτέρω, αποτελεί προσέγγιση, καθώς υπόκειται σε μεταγενέστερο έλεγχο του συνολικού του κόστους, έχοντας υπόψη και τους διατιθέμενους χρηματοοικονομικούς πόρους. Ο υπόψη έλεγχος μπορεί να αναδείξει την ανάγκη αφαίρεσης ή τη δυνατότητα προσθήκης φυσικού αντικειμένου, αναθεωρείται το χρονοδιάγραμμα των εργασιών σύνταξης τευχών δημοπράτησης, στο οποίο ορίζονται όλες οι επόμενες συσκέψεις που θα γίνουν μέχρι το τέλος της διαδικασίας και, για κάθε σύσκεψη, τα τεύχη που θα έχουν συνταχθεί και σε ποιο στάδιο.

Οι αποφάσεις της επόμενης σύσκεψης αποτελούν τη βάση για τη σύνταξη των οριστικών σχεδίων της Τεχνικής Περιγραφής, της ΕΣΥ και της ΕΤΣΥ, τα οποία μόλις ολοκληρωθούν διανέμονται σε όλα τα μέλη της Επιτροπής. Στη συνέχεια συντάσσεται ο Προϋπολογισμός Μελέτης, με οριστικοποίηση των κονδυλίων και των ποσοτήτων των εργασιών, καθώς και το Τιμολόγιο Μελέτης, με οριστικοποίηση των αντίστοιχων τιμών μονάδας. Με τον τρόπο αυτό εξάγεται το συνολικό προεκτιμώμενο κόστος του έργου και συγκρίνεται με τους διατιθέμενους για το έργο χρηματοοικονομικούς πόρους (εφόσον τίθεται θέμα περιορισμένου προϋπολογισμού). Εάν η απόκλιση είναι αποδεκτή, δίδεται η εντολή σύνταξης των τελικών κειμένων των τευχών. Εφόσον η απόκλιση είναι σημαντική, ο Συντονιστής της Επιτροπής, συνεργάζεται με τους Προϊσταμένους των ΔΥ Μελετών και Κατασκευών και με τον Διευθυντή της Υπηρεσίας και αποφασίζεται, με βάση τα πλήρη δεδομένα, ποιο τμήμα φυσικού αντικειμένου θα αφαιρεθεί ή μπορεί να προστεθεί, ώστε να προκύψει έργο λειτουργικό, είτε αυτοτελώς είτε σε συμπληρωματικότητα με άλλα ολοκληρωμένα ή/και υπό εκτέλεση έργα.

Στη συνέχεια, δίδεται η εντολή σύνταξης των τελικών κειμένων των τευχών. Επισημαίνεται ότι σε κάθε σύσκεψη κρατούνται επίσημα πρακτικά στα οποία επισυνάπτονται τα απαιτούμενα έντυπα με μέρη του Συντονιστή, που κοινοποιούνται σε όλα τα μέλη της Επιτροπής.

Τα ψηφιακά αρχεία του συνοδευτικού CD-ROM

Στο συνοδευτικό CD-ROM περιέχεται η εφαρμοστέα Νομοθεσία, καθώς και πλήρης συλλογή των οφειλόμενων πράξεων της Διοίκησης και των αναδόχων, κατ' εφαρμογήν του Νέου Νόμου. Έχετε άμεση πρόσβαση στα ψηφιακά αρχεία μέσω του αρχείου ReadMe.pdf, το οποίο είναι ο «Οδηγός Πλοήγησης» στο συνοδευτικό CD-ROM (απαιτείται η εφαρμογή Acrobat Reader της Adobe). Ακολουθεί αναλυτική παρουσίαση των περιεχομένων του:

ΟΔΗΓΟΣ ΠΛΟΗΓΗΣΗΣ

Νομοθεσία

Καθορισμός καθηκόντων Βασικού Μελετητή κατά την εκτέλεση έργου

Κανονισμός Προεκτιμωμένων αμοιβών

**Νομοθεσία Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων
«Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.»**

Νομοθεσία σύνταξης Προγραμμάτων Ποιότητας

Τροποποιήσεις Ν. 4412/2016

Εισηγήσεις του συγγραφέα σε Σεμινάρια

Εκτέλεση - Επίβλεψη Δημοσίων Έργων

Αλληλογραφία με Ανάδοχο

Αλληλογραφία με Υπηρεσίες

Διαδικασία Δημοπράτησης

Ένταξη Έργου

Παρακολούθηση της Σύμβασης

ΑΠΕ-ΠΚΤΜΝΕ

Παρατάσεις

Επιβλέπων-Επιτροπές

ΠΠΕ

Εργαστηριακά

Συμβατικά

Λογαριασμοί

Τροποποιήσεις Μελέτης

Παραλαβή

Νομοθεσία

Καθορισμός καθηκόντων βασικού μελετητή κατά την εκτέλεση έργου

Κανονισμός προεκτιμωμένων αμοιβών

Νομοθεσία Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων «Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.»

N. 4468/2017 – Σύσταση «Εθνικού Συστήματος Διαπίστευσης» (Ε.Σ.Υ.Δ.)

Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)

Περιεχόμενο του Μητρώου Έργου

Υπογραφή ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ (Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης / Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης)

Αποκλεισμός οικονομικών φορέων λόγω παραβάσεων της εργατικής Νομοθεσίας

Διευκρινίσεις επί της Κατευθυντήριας Οδηγίας 12, ως προς τα Γραμμάτια Σύστασης Χρηματικής Παρακαταθήκης

Κανονισμός Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (Α.Ε.Π.Π.) – Προεδρικό Διάταγμα 39/2017

Πίνακας αλλαγών στο κείμενο του Ν. 4412/2016

Έγκριση Νέων Διακηρύξεων (αριθμ. απόφ. 127/2017)

Συμβάσεις κάτω των ορίων

Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επισημονικών υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)

Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας και διαχείρισης του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.)

Τροποποίηση του Καθορισμού «Ομάδων εργασιών» ανά κατηγορία έργων για τις δημόσιες συμβάσεις έργων του Ν. 4412/2016

Τροποποίηση της κατάρτισης, τήρησης και λειτουργίας του Μητρώου μελών επιτροπών διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επισημονικών υπηρεσιών (Μη.Μ.Ε.Δ.)

Τροποποίηση απόφασης «Κανονισμός Περιγραφικών Τιμολογίων Εργασιών για δημόσιες συμβάσεις έργων»

Τροποποίηση των συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους

Εγγυητικές

Κατευθυντήρια οδηγία 12 – «Υποδείγματα Εγγυητικών Επιστολών Συμμετοχής και Καλής Εκτέλεσης»

Υπόδειγμα εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης

Υπόδειγμα εγγυητικής επιστολής συμμετοχής

Νομοθεσία

Νομοθεσία σύνταξης Προγραμμάτων Ποιότητας

 ΦΕΚ 1265 / τ. Β / 18-10-2000

 ΦΕΚ 332 / 28.3.2001

 ΦΕΚ 793 / 22.6.2001

 ΦΕΚ 1013 / τ. Β / 2.8.2001

 ΦΕΚ 928 / 4.7.2003

 ΦΕΚ 125 / τ. Β / 27.1.2009

Τροποποιήσεις Ν. 4412/2016

 Άρθρο 18

 Άρθρο 67

 Άρθρο 72

 Άρθρο 73 – Λόγοι αποκλεισμού

 Άρθρο 74

 Άρθρο 79Α ΕΕΕΣ-ΤΕΥΔ

 Άρθρο 80

 Άρθρο 91 – Λόγοι απόρριψης

 Άρθρο 92

 Άρθρο 100

 Άρθρο 103

 Άρθρο 104

 Άρθρο 105

 Άρθρο 119

 Άρθρο 121

 Άρθρο 127

 Άρθρο 200

 Άρθρο 205

 Άρθρο 221

 Άρθρο 258 – Ηλεκτρονική επικοινωνία

 Άρθρο 259 – Πολιτική ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ

 Άρθρο 297 – Ηλεκτρονική διάθεση εγγράφων

 Άρθρο 302 – Εγγυήσεις

 Άρθρο 305

 Άρθρο 306 – Αποκλεισμός οικονομικού φορέα

 Άρθρο 331 – Προθεσμία διαδικασιών κάτω των ορίων

 Άρθρο 340

 Άρθρο 346 – Προστασία κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων

 Άρθρο 377 – Καταργούμενες διατάξεις

 Άρθρο 379 – Έναρξη ισχύος

Εισηγήσεις του συγγραφέα σε Σεμινάρια

 Εκτέλεση της σύμβασης

 Ασφάλεια και υγεία – Ν.3850/2010

 Διαγράμματα διαδικασιών υλοποίησης έργων

 Διοίκηση Εργοταξίου

 Πρότυπα τεύχη διακηρύξεων

 Διακήρυξη ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων έργου **άνω** των ορίων του Ν. 4412/2016

 Διακήρυξη ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων έργου **κάτω** των ορίων του Ν. 4412/2016

Εκτέλεση - Επίβλεψη Δημοσίων Έργων

Αλληλογραφία με Ανάδοχο

Έγκριση μελέτης εφαρμογής	Επίσπευση εργασιών
Ειδική εντολή εκτέλεσης απολογιστικών εργασιών	Κοινοποίηση απόφασης έγκρισης υλοτομίας
Ειδική Πρόσκληση	Ολοκλήρωση έργου μετά την έγκριση του Α.Π.Ε.
Εκτέλεση απολογιστικών	

Βεβαιώσεις

Βεβαίωση Ανεκτέλεστου	Βεβαίωση χρήσης εκρηκτικών
Βεβαίωση Εκτέλεσης Χωματουργικών	Διαβιβαστικό ανεκτέλεστου
	Πιστοποιητικό Εμπειρίας

Δημοσιότητα

Αναμνηστική Πινακίδα	Τοποθέτηση νέων Πινακίδων Έργου
Πινακίδα αναγγελίας εργολαβίας (ΕΣΠΑ)	Τοποθέτηση Πινακίδων Δημοσιότητας – ΕΣΠΑ 2014-2020
Πινακίδες έργου ΕΥΔ-ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ	

Λήψη Μέτρων Ασφαλείας

- Αίτηση Τεχνικού Ασφαλείας και Γομωτή για Εκρηκτικά
- Άμεση τοποθέτηση πινακίδων και στηθαίων ασφαλείας
- Έγκριση μελέτης εργοταξιακής σήμανσης
- Έγκριση Οργανογράμματος Έργου – Σχεδίου Ασφάλειας & Υγείας (Σ.Α.Υ) και Φακέλου Ασφαλείας & Υγείας (Φ.Α.Υ.)
- Λήψη πρόσθετων μέτρων για τη χρήση εκρηκτικών
- Μέτρα Ασφαλείας – Σήμανση
- Μέτρα Ασφαλείας ενόψει εορταστικής περιόδου
- Προς Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας για μετακίνηση δικτύου
- Προς Τροχαία για αστυνόμευση της οδού
- Προς Τροχαία για εκτροπή κυκλοφορίας
- Υποβολή Μελέτης Σήμανσης

Κυκλοφοριακές ρυθμίσεις

- Πίνακας προμέτρησης εκτροπής αρχής έργου
- Πίνακας προμέτρησης εκτροπής
- Έγκριση κυκλοφοριακών ρυθμίσεων
- Έγκριση μελέτης κυκλοφοριακών ρυθμίσεων
- Εκτροπή προσαρμογής
- Παροχή σύμφωνης γνώμης για εκτροπή κυκλοφορίας
- Προς Αστυνομία για εφαρμογή κυκλοφοριακών ρυθμίσεων

Εκτέλεση - Επίβλεψη Δημοσίων Έργων

Αλληλογραφία με Υπηρεσίες

- Διαβίβαση πληρωμής υποέργου
- Εντολή πληρωμής Πίνακα παρακατάθεσης
- Προς Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας για μετακίνηση δικτύου
- Προς Τροχαία για αστυνόμευση οδού
- Προς Τροχαία για εκτροπή κυκλοφορίας

Αρχαιολογία

- Αποστολή Μνημονίου συνεργασίας
- Βεβαίωση Χρηματοδότησης και τήρησης χρονοδιαγράμματος
- Μνημόνιο συνεργασίας με Αρχαιολογία
- Προς Αρχαιολογία για υποδείξεις
- Τεχνικό υπόμνημα για Αρχαιολογία

Δασαρχείο για επέμβαση

- Προς Δασαρχείο για αποκομιδή
- Προς Δασαρχείο για έγκριση άδειας επέμβασης

Διαδικασία Δημοπράτησης

- Εισήγηση Έγκρισης – πρακτικό αποσφράγισης προσωρινού Μειοδότη
- Εισήγηση Έγκρισης τευχών Δημοπράτησης
- Έλεγχος εγκυρότητας εγγυητικής συμμετοχής
- Έλεγχος ομαλότητας
- Περίληψη Διακήρυξης
- Πίνακας ελέγχου δικαιολογητικών Μειοδότη
- Τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων

Επίτροπος

- Κοινοποίηση της πράξης προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο (e-mail)

Ένταξη Έργου

- Τεχνικό Δελτίο Έργου
- Τροποποίηση Απόφασης Ένταξης Πράξης για υποέργο - ΕΣΠΑ 2014-2020

Αίτημα χρηματοδότησης

- Αίτημα συμπληρωματικής πίστωσης
- Αίτημα χρηματοδότησης ανά μήνα
- Δελτίο Ωρίμανσης
- Κατανομή χρηματοδότησης

Προγραμματική Σύμβαση

- Προγραμματική Σύμβαση
- Χρονοδιάγραμμα Προγραμματικής Σύμβασης

Εκτέλεση - Επίβλεψη Δημοσίων Έργων

Παρακολούθηση της Σύμβασης

ΑΠΕ-ΠΚΤΜΝΕ

Ανακεφαλαιωτικός πίνακας εργασιών

Έλεγχος ΑΠΕ 20% κατά ομάδα εργασιών

Επιβλέπων-Επιτροπές

Ανάθεση Κλιμακίου Επίβλεψης

Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων και άλλες διατάξεις (σπαστηροτριβείο)

Επιτροπές αφανών εργασιών (ΠΠΑΕ)

Κλιμάκιο Επίβλεψης

Πρακτικό συγκρότησης επιτροπής παραλαβής φυσικού εδάφους

Παραλαβή υλικών

Ανακοίνωση κλήρωσης Επιτροπής Παραλαβής

Πρωτόκολλο επικειμένων

Πρωτόκολλο υλικών

Πρακτικό διενέργειας κλήρωσης - Επιτροπή Παραλαβής

Σύσταση Επιτροπής Παραλαβής Υλικών από επιταχθέν ακίνητο

Εργαστηριακά

Αποκατάσταση ελαττωμάτων

Έλεγχος υλικών του έργου (επίχωμα)

Έλεγχος ΕΣΠΕΛ

Εργαστηριακός Έλεγχος συμπύκνωσης ασφαλτομίγματος

Έλεγχος αντοχής δοκιμίων σκυροδέματος - Παλκοσκεπές

Εργαστηριακός Έλεγχος υλικού οδοστρωσίας

Έλεγχος Σ.Ε.Ο.

Θέσεις εργαστηριακών ελέγχων πυρήνων ασφαλτοστρώματος

Έλεγχος συμπύκνωσης επιχωμάτων

Μείωση λόγω Εργαστηριακών

Έλεγχος υλικών από σπαστήρα αδρανών

Ποιοτικοί έλεγχοι λογαριασμών-έργου

Έλεγχος υλικών του έργου εξυγίανσης

Επιβολή Ποινικής Ρήτρας

1ος ειδικός απολογισμός

Μείωση λόγω Εργαστηριακών

Αποστολή στην ΓΓΔΕ συμπληρωματικών στοιχείων στο έργο

Ποινική ρήτρα λόγω ΕΣΠΕΛ

Σύμφωνη γνώμη μελετητή

Κοινοποίηση Επιβολής Ποινικής Ρήτρας λόγω ΕΣΠΕΛ

Εκτέλεση - Επίβλεψη Δημοσίων Έργων

Παρακολούθηση της Σύμβασης (συνέχεια)

Εργαστηριακά (συνέχεια)

Εργαστηριακοί Έλεγχοι

- Κριτήρια ικανοποίησης σκυροδέματος
- Σημεία προσοχής σε ελέγχους σε σκυροδέματα
- Σημεία προσοχής σε ελέγχους στα ασφαλτικά

Λογαριασμοί

Ανακεφαλαιωτικός πίνακας εργασιών	Έγκριση Πρωτοκόλλου Παραλαβής Αφανών Εργασιών
1ος ειδικός απολογισμός	Έλεγχος ΑΠΕ 20% κατά ομάδα εργασιών
17η αναλυτική επιμέτρηση (συγκεντρωτική)	Μείωση εγγυήσεων κρατήσεων
Αίτηση Τεχνικού Ασφαλείας και Γομωτή για Εκρηκτικά	Παραλαβή φυσικού εδάφους
Απολογιστικά ασφάλτου	Πρωτόκολλο χαρακτηρισμού εδάφους εκσκαφών
Βεβαίωση ανεκτέλεστου υπολοίπου - εμπρόθεσμης εκτέλεσης έργων Δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ.	Τεχνικό υπόμνημα για αρχαιολογία
Κατανομή χρηματοδότησης	Χρονοδιάγραμμα Προγραμματικής Σύμβασης

Παραλαβή

Διοικητική Παραλαβή

- Απόφαση
- Πρωτόκολλο Διοικητικής Παραλαβής
- Πρόσκληση

Προσωρινή και Οριστική Παραλαβή

- Βεβαίωση περαίωσης εργασιών
- Έγκριση πρωτοκόλλου προσωρινής και οριστικής παραλαβής
- Έκθεση περαίωσης εργασιών

Παρατάσεις

- Εισήγηση προς Οικονομική Επιτροπή
- Προς Οικονομική Επιτροπή

ΠΠΕ

Εγκριτικές Αποφάσεις

Απόφαση έγκρισης Γεωφάσματος	Απόφαση έγκρισης εργαστηρίου ΠΕΔΕ
Απόφαση έγκρισης εφεδρών γεφυρών	Απόφαση έγκρισης πύλλαρ ηλεκτροφωτισμού κόμβων

Εκτέλεση - Επίβλεψη Δημοσίων Έργων

Παρακολούθηση της Σύμβασης (συνέχεια)

ΠΠΕ (συνέχεια)

Εγκριτικές Αποφάσεις (συνέχεια)

 Απόφαση έγκρισης συρμα-
τοκιβωτίων

 Απόφαση έγκρισης χάλυβα
οπλισμού σκυροδέματος

 Έγκριση ΠΠΕ

 Έντυπο ΠΠΕ

 Συγκεντρωτικός Πίνακας εγκε-
κριμένων υλικών

 Θέσεις εργαστ. ελέγχων πυρή-
νων ασφαλτοστρώματος

Έντυπα Προγράμματα Ποιότητας (παλιός Κανονισμός)

Έντυπα

 Έντυπο Ελέγχου Π.Π.Ε. από
την Υπηρεσία

 Τυπικό οργανόγραμμα έργου

 Φ.Ε.Ε. οπλισμού

 Φ.Ε.Ε. σκυροδέτησης

 Κρίσιμα σημείου ελέγχου για
έγκριση

 Μηνιαίος κατάλογος σιδη-
ρού οπλισμού

 Οδηγία ελέγχου ποιότητας:
έλεγχος σιδηρού οπλισμού

 Οδηγία ελέγχου ποιότητας:
έλεγχος σκυροδέτησης

Οδηγίες Προγράμματος Ποιότητας Έργου

 ΔΙΠΑΔ - Οδηγίες υποχρεωτικής εφαρμογής για το περιεχόμενο,
τον έλεγχο και την έγκριση Προγράμματος Ποιότητας Έργου

 Κατευθυντήριες οδηγίες για τα προγράμματα ποιότητας
των τεχνικών έργων

Συμβατικά

 Ανάθεση καθηκόντων επί-
βλεψης

 Αναπροσαρμογή χρονοδια-
γράμματος

 Έγκριση οργανογράμματος

 Έγκριση χρονοδιαγράμμα-
τος

 Εξώφυλλο Μελέτης Περιβαλλο-
ντικών Επιπτώσεων

 Ορισμός επιτροπής παραλαβής
φυσικού εδάφους

 Προϋπολογισμός Μελέτης

 Συμφωνητικό

 Σύμφωνο αποδοχής όρων

Τροποποιήσεις Μελέτης

 Αποστολή έγκρισης αλλαγής
Μελέτης σε Ανάδοχο

 Εισήγηση έγκρισης αλλαγής
Μελέτης

 Γνωμοδότηση από Τεχνικό Συμ-
βούλιο για έγκριση αλλαγής Με-
λέτης

 Χρηματοδότηση μελετών